

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 18. srpnja 2022.
(OR. en)**

**2022/0188 (COD)
LEX 2177**

**PE-CONS 29/1/22
REV 1**

**POLCOM 61
COEST 456
CODEC 910**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
O PRIVREMENIM MJERAMA LIBERALIZACIJE TRGOVINE KOJIMA SE DOPUNJUJU
TRGOVINSKE POVLASTICE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PROIZVODE
IZ REPUBLIKE MOLDOVE NA TEMELJU SPORAZUMA O PRIDRUŽIVANJU
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU
I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I REPUBLIKE MOLDOVE, S DRUGE STRANE**

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 18. srpnja 2022.

**o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju
trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Republike Moldove na temelju
Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku
energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 18. srpnja 2022.

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane¹ („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Republike Moldove. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/492/EU² glava V. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. rujna 2014., a stupila je na snagu 1. srpnja 2016. nakon ratifikacije Sporazuma o pridruživanju od strane svih država članica.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosâ, olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

¹ SL L 2640, 30.8.2014., str. 4.

² Odluka Vijeća 2014/492/EU od 16. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 260, 30.8.2014., str. 1.).

- (3) Člankom 143. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). U tu se svrhu člankom 147. Sporazuma o pridruživanju predviđa postupno ukidanje carina u skladu s rasporedima iz Priloga XV. Sporazumu o pridruživanju i mogućnost ubrzavanja takvog ukidanja i širenja njegova opsega.
- (4) Ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. uvelike narušava sposobnost Republike Moldove da trguje s ostatkom svijeta, posebno zbog toga što se izvoz Republike Moldove za tu trgovinu oslanjao na prevoz preko ukrajinskog državnog područja i korištenje ukrajinskom infrastrukturom, koji su sada u velikoj mjeri nedostupni. Pod takvim kritičnim okolnostima te kako bi se ublažili negativni učinci agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine na gospodarstvo Republike Moldove, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Republike Moldove te pružiti brzu potporu gospodarstvu Republike Moldove. Stoga je potrebno i primjereno poticati trgovinske tokove Republike Moldove u obliku privremenih mjera liberalizacije trgovine kojima se odobravaju dodatne bescarinske kvote za sedam poljoprivrednih proizvoda koji i dalje podliježu godišnjim carinskim kvotama oslobođenima od carine, u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Republike Moldove.

- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Mjere liberalizacije trgovine utvrđene ovom Uredbom trebale bi biti u obliku privremenih dodatnih bescarinskih kvota za pojedine poljoprivredne proizvode koji i dalje podliježu carinskim kvotama. Unija će takvim mjerama produbiti gospodarsku integraciju Unije i Republike Moldove te privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku potporu u korist Republike Moldove i gospodarskih subjekata na koje utječe agresivni rat Rusije protiv Ukrajine. Na temelju Priloga XV.A Sporazumu o pridruživanju sedam poljoprivrednih proizvoda iz Republike Moldove podliježe carinskim kvotama. Ti proizvodi su: rajčice, češnjak, stolno grožđe, jabuke, trešnje, šljive i sok od grožđa. Republika Moldova je dva od tih proizvoda (šljive i stolno grožđe) izvozila u velikim količinama na tržišta trećih zemalja, posebno u Rusiju, Bjelarus i Ukrajinu. Za te proizvode primjereno je uvesti dodatne bescarinske kvote kako bi se privremeno poduprlo preusmjeravanje u Uniju, ako je potrebno, količina za prodaju koje su izvorno bile namijenjene navedenim tržištima. Za ostale proizvode (rajčice, češnjak, jabuke, trešnje i sok od grožđa) novouvedene carinske kvote sastojale bi se od dodatne količine oslobođene od carine jednake onoj koja je predviđena u Sporazumu o pridruživanju.

- (7) Kako bi se spriječile prijevare, pravo na trgovinske mjere utvrđene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Republike Moldove u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim i s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te sudjelovanjem Republike Moldove u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.
- (8) Republika Moldova trebala bi se suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije, od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata. U slučaju da Republika Moldova ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve trgovinske mjere utvrđene ovom Uredbom ili dio tih trgovinskih mjera.

- (9) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju predviđa se, među ostalim, da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava njihove isporuke ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Stranke se na temelju istog članka obvezuju posebno na poštovanje sljedećih općih načela: poštovanje načelâ vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera, i terorizma, te poštovanje načelâ održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma. Primjereno je uvesti mogućnost privremene suspenzije mjera liberalizacije trgovine predviđenih u ovoj Uredbi ako Republika Moldova ne bude poštovala te ključne elemente ili ta opća načela.
- (10) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremeno suspendiranje mjera liberalizacije trgovine predviđenih u ovoj Uredbi u slučajevima u kojima uvoz na temelju ove Uredbe ozbiljno utječe ili bi mogao ozbiljno utjecati na proizvođače iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (11) Podložno istrazi koju provodi Komisija, potrebno je predvidjeti mogućnost privremenog suspendiranja mjera liberalizacije trgovine iz ove Uredbe za jedan ili više proizvoda obuhvaćenih područjem primjene ove Uredbe koji uzrokuju ili prijete uzrokovati ozbiljne poteškoće proizvođačima iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode.
- (12) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine utvrđenih ovom Uredbom.
- (13) Uzimajući u obzir hitnost pitanja povezanih sa situacijom uzrokovanom agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (14) S obzirom na gospodarsku situaciju u Republici Moldovi, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Mjere liberalizacije trgovine

Uz carinske kvote oslobođene od carine utvrđene u Prilogu XV.A Sporazumu o pridruživanju, u Uniju se iz Republike Moldove smiju uvoziti i poljoprivredni proizvodi navedeni u Prilogu ovoj Uredbi u granicama Unijinih carinskih kvota oslobođenih od carine koje su utvrđene u tom prilogu. Tim carinskim kvotama oslobođenima od carine upravlja Komisija u skladu s člancima od 49. do 54. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447¹.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na mjere liberalizacije trgovine

Mjere liberalizacije trgovine iz članka 1. podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je predviđeno u Sporazumu o pridruživanju;

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.).

- (b) suzdržavanje Republike Moldove od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije, od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata; i
- (c) poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda od strane Republike Moldove, kao i suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava njihove isporuke, poštovanje načelâ vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili drugih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera, i terorizma, te poštovanje načelâ održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma, kako je predviđeno u člancima 2., 9. i 16. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija mjera

1. Ako Komisija utvrdi da postoji dovoljno dokaza da Republika Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može provedbenim aktom u cijelosti ili djelomično suspendirati mjere liberalizacije trgovine predviđene u ovoj Uredbi. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koju od mjera liberalizacije trgovine predviđenih u ovoj Uredbi zbog toga što Republika Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje države članice. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.
Zaštitna klauzula

1. Ako se proizvod podrijetlom iz Republike Moldove uvozi pod uvjetima koji uzrokuju ili prijete uzrokovati ozbiljne poteškoće proizvođačima iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode, mjera liberalizacije trgovine predviđena u članku 1. može se u svakom trenutku suspendirati za taj proizvod.
2. Komisija pomno prati učinke ove Uredbe, među ostalim i na cijene na tržištu Unije, uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu i proizvodnji u Uniji proizvoda koji podliježu mjerama liberalizacije trgovine utvrđenima ovom Uredbom.
3. Komisija u razumnom roku donosi odluku o pokretanju istrage:
 - (a) na zahtjev države članice;
 - (b) na zahtjev pravne osobe ili udruženja koje nema pravnu osobnost, a koji djeluju u ime svih ili znatnog udjela proizvođača iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode; ili

- (c) na vlastitu inicijativu ako je za Komisiju očito da postoje dostatni *prima facie* dokazi o ozbiljnim poteškoćama proizvođača iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode kako je navedeno u stavku 1.

Za potrebe ovog stavka, „znatan udio proizvođača iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode” znači proizvođači iz Unije čija ukupna proizvodnja čini više od 50 % ukupne proizvodnje u Uniji sličnih ili izravno konkurentskih proizvoda koje proizvodi dio proizvođača iz Unije koji je izrazio potporu ili protivljenje zahtjevu te koji čini najmanje 25 % ukupne proizvodnje sličnih ili izravno konkurentnih proizvoda koje proizvodi industrija Unije.

4. Ako Komisija odluči pokrenuti istragu, u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o pokretanju istrage. U obavijesti se daje sažetak primljenih informacija i navodi da je sve relevantne informacije potrebno poslati Komisiji. U njoj se navodi rok u kojem zainteresirane strane mogu dostaviti svoja stajališta u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od četiri mjeseca od datuma objave obavijesti.

5. Komisija pribavlja sve informacije koje smatra potrebnima, a primljene informacije može provjeriti s Republikom Moldovom ili bilo kojim drugim relevantnim izvorom. Komisiji u tome mogu pomoći službenici države članice na čijem se državnom području može zatražiti provedba provjere ako ta država članica zatraži pomoć tih službenika.
6. Pri provjeri postojanja ozbiljnih poteškoća za proizvođače iz Unije koji proizvode slične ili izravno konkurentske proizvode kako je navedeno u stavku 1. Komisija među ostalim uzima u obzir sljedeće čimbenike koji se odnose na proizvođače iz Unije ako su relevantne informacije dostupne:
- tržišni udio,
 - proizvodnju,
 - zalihe,
 - proizvodni kapacitet,
 - iskorištenost kapaciteta,

- zaposlenost,
- uvoz,
- cijene.

7. Istraga se mora dovršiti u roku od šest mjeseci od objave obavijesti iz stavka 4. ovog članka. U iznimnim okolnostima Komisija može provedbenim aktom donesenim u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. produljiti taj rok.
8. U roku od tri mjeseca od dovršetka istrage Komisija odlučuje hoće li provedbenim aktom donesenim u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. suspendirati mjeru liberalizacije trgovine predviđenu u članku 1. za proizvod koji je predmet istrage. Taj provedbeni akt stupa na snagu u roku od mjesec dana nakon objave. Suspenzija ostaje na snazi koliko god je potrebno da se kompenzira pogoršanje gospodarske ili financijske situacije proizvođača iz Unije ili sve dok traje prijetnja od takvog pogoršanja. Ako je iz konačno utvrđenih činjenica vidljivo da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka, Komisija donosi provedbeni akt o završetku istrage i postupanja. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2.

9. Ako je zbog izvanrednih okolnosti koje zahtijevaju hitno djelovanje nemoguće provesti istragu, Komisija može, nakon što obavijesti Odbor za carinski zakonik iz članka 5. stavka 1., poduzeti svaku potrebnu preventivnu mjeru.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 6.

Ocjena provedbe mjera liberalizacije trgovine

Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine predviđenih u ovoj Uredbi i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, ocjenu društvenog učinka tih mjera u Uniji i u Republici Moldovi. Informacije o uvozu proizvoda na temelju članka 1. objavljuju se na internetskim stranicama Komisije.

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Članak 7.
Prijelazna odredba

Mjere liberalizacije trgovine predviđene u ovoj Uredbi primjenjuju se na proizvode koji su ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe] pod carinskim nadzorom u Uniji, uz uvjet podnošenja zahtjeva u tu svrhu nadležnim carinskim tijelima Unije u roku od šest mjeseci od tog datuma.

Članak 8.
Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova Uredba primjenjuje se do ... [godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

PRILOG

DODATNE CARINSKE KVOTE OSLOBOĐENE OD CARINE ZA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE IZ ČLANKA 1.

Neovisno o pravilima za tumačenje kombinirane nomenklature (KN), smatra se da je opis proizvoda samo indikativan. Za potrebe ovog Priloga područje primjene povlaštenog režima utvrđuje se oznakama KN koje su bile na snazi na datum donošenja ove Uredbe.

Redni br.	Oznaka KN	Opis proizvoda	Godišnja količina kvote (u tonama)
09.6810	0702 00 00	Rajčica, svježa ili rashlađena	2 000
09.6811	0703 20 00	Češnjak, svjež ili rashlađen	220
09.6812	0806 10 10	Stolno grožđe, svježe	38 000
09.6816	0808 10 80	Jabuke, svježe (osim jabuka za jabukovaču, u rasutom stanju, od 16. rujna do 15. prosinca)	40 000
09.6813	0809 29 00	Trešnje (osim višanja), svježe	1 500
09.6814	0809 40 05	Šljive, svježe	25 000

Redni br.	Oznaka KN	Opis proizvoda	Godišnja količina kvote (u tonama)
09.6815	2009 61 10	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 30 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, s ili bez dodanog šećera ili drugih sladila (bez alkohola)	500
	2009 69 19	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 22 EUR za 100 kg, s ili bez dodanog šećera ili drugih sladila (bez alkohola)	
	2009 69 51	Koncentrirani sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, s ili bez dodanog šećera ili drugih sladila (bez alkohola)	
	2009 69 59	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne manje ili jednako od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, s ili bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim koncentriranog ili onog s alkoholom)	